

Til stk. 2

Det fastsættes i bestemmelsen, at en undersøgelse af forhold i den statslige forvaltning ikke må foretages efter reglerne i retsplejelovens §§ 21 og 21 a, når reglerne i lovforslaget er trådt i kraft. Sådanne undersøgelser skal foretages efter reglerne i lovforslaget.

Bestemmelsen tager ikke sigte på de tilfælde, hvor der i en særlov henvises til, at en undersøgelse af bl.a. forhold i den statslige forvaltning skal foretages efter reglerne i retsplejelovens §§ 21 og 21 a. Dette gælder f.eks. med hensyn til søulykker efter sølovens afsnit 5.

Til § 34

Som nævnt i kapitel 2, afsnit 3.1., og de almindelige bemærkninger til lovforslaget har det som en mere generel betænkelighed ved den nuværende undersøgelsesretsordning været anført, at undersøgelsesretternes indstillinger - selv om de kun skal vedrøre grundlaget for andre myndigheders eventuelle indledning af disciplinærfølgning m.v. - i medierne og i det politiske liv sidestilles med domme. Der har også været peget på, at der knytter sig nogle principielle betænkeligheder til, at dommere, når de leder undersøgelsesretter, udfører opgaver, som efter deres art ikke er sædvanlige for domstolene, og at de herved - til skade for tilliden til domstolene - kan blive gjort til aktører i sager, der reelt er afspejlinger af politiske konflikter.

Lovforslaget indeholder en række forslag, som skønnes væsentligt at kunne begrænse grundlaget for den nævnte kritik, jf. nærmere herom i de almindelige bemærkninger til lovforslaget og kapitel 2, afsnit 3.3.3.-3.3.4. Men det er naturligvis ikke muligt med sikkerhed at forudsige, hvorledes de foreslåede regler vil virke i praksis. Følgende spørgsmål kan navnlig fremhæves:

Hvordan vil de overvejende processuelt orienterede forslag, der er angivet i kapitel 2, afsnit 3.3.3., fungere? Hvordan vil regeringen administrere den begrænsede adgang til at anmode dommerledede undersøgelseskommissioner om en retlig vurdering? Hvordan vil dommerne vurdere deres her foreslåede funktion i undersøgelseskommissionen? I hvilket omfang vil der vise sig behov for efterfølgende ekstern juridisk rådgivning?

Reglerne i lovforslaget bør derfor vurderes på ny inden for en overskuelig fremtid, således at der kan tages stilling til, om der er behov for justeringer. Det forudsættes, at forslag til revision af reglerne i lovforslaget skal fremsættes senest 5 år efter ikrafttrædelsestidspunktet.

Man vil til den tid på grundlag af praktiske erfaringer bl.a. bedre kunne bedømme, om ordningen er betænkelig ud fra retssikkerhedsmæssige synspunkter, og om dommeres deltagelse i undersøgelseskommissioner har påvirket opfattelsen af domstolenes integritet på en sådan måde, at ordningen bør søges ændret.